

Test z zakresu czytania ze zrozumieniem przeznaczony jest dla uczniów klasy II lub III liceum ogólnokształcącego. Uczeń rozwiązuje zadania zgodnie z zamieszczoną przed testem instrukcją i nanosi odpowiedzi na kartę odpowiedzi.

Test opracowała mgr Joanna Świądrych.

Adam Mickiewicz „Switeź”

Ktokolwiek będziesz w nowogródzkiej stronie,
Do Płużyn ciemnego boru
Wjechawszy, pomnij zatrzymać twe konie,
Byś się przypatrzył jezioru.

Świteź tam jasne rozprzestrzenia łona,
W wielkiego kształcie obwodu,
Gęstą po bokach puszcza oczerniona
A gładka jak szyba lodu.

Jeżeli nocną przybliżysz doba
I zwrócisz ku wodom lice,
Gwiazdy nad tobą i gwiazdy pod tobą,
I dwa obaczysz księżyce.

Niepewny, czyli szklanna spod twej stopy
Pod niebo idzie równina,
Czyli też niebo swoje szklanne stropy
Aż do nóg twoich ugina:

Gdy oko brzegów przeciwnych nie sięga,
Dna nie odróżnia od szczytu,
Zdajesz się wisieć w środku niebokręga,
W jakiejś otchłani błękitu.

Tak w noc, pogodna jeśli służy pora,
Wzrok się przyjemnie ułudzi;
Lecz żeby w nocy jechać do jeziora,
Trzeba być najśmielszym z ludzi.

Bo jakie szatan wyprawia tam harce !
Jakie się larwy szamocą !
Drzę cały, kiedy bają o tym starce,
I strach wspominać przed nocą.

Nieraz wśród wody gwar jakoby w mieście,
Ogień i dym bucha gęsty,
I zgiełk walczący, i wrzaski niewieście,
I dzwonów gwałt, i zbrój chrześny.

Nagle dym spada, hałas się uśmierza,
Na brzegach tylko szum jodły,
W wodach gadanie cichego pacierza,
I dziewic żałosne modły.

Co to ma znaczyć ? różni różnie plotą,
Cóż kiedy nikt nie był na dnie;
Biegają wieści pomiędzy prostotą,
Lecz któż z nich prawdę odgadnie ?

Pan na Płużynach, którego pradziady
Były na Świtezi dziedzice,
Z dawna przemyślał i zasięgał rady,
Jak te zbadać tajemnice.

Kazał przybory w bliskim robić mieście,
I wielkie sypał wydatki;
Związano niewód, głęboki stóp dwieście,
Budują czuły i statki.

Ja ostrzegałem: że w tak wielkim dziele,
Dobrze, kto z Bogiem poczyna.
Dano więc na mszę w niejednym kościele
I ksiądz przyjechał z Cyryna.

Stanął na brzegu, ubrał się w ornaty,
Przeżegnał, pracę pokropił,
Pan daje hasło: odbijają baty,
Niewód się z szumem zatopił.

Topi się, pławki na dół sobą spycha,
Tak przepaść wody głęboka.
Prężą się liny, niewód idzie z cicha,
Pewnie nie złowią ni oka.

Na brzeg oboje wyjęto już skrzydło,
Ciagną ostatek więcierzy:
Powiemże, jakie złowiono straszdyło ?
Choć powiem, nikt nie uwierzy.

Powiem jednakże; nie straszdyło wcale,
Żywa kobieta w niewodzie,
Twarz miała jasną, usta jak korale,

Włos biały skąpany w wodzie.

Do brzegu dąży: a gdy jezdni z trwogi
Na miejscu stanęli głazem,
Drudzy zwracają ku ucieczce nogi,
Łagodnym rzecze wyrazem:

„Młodzieńcy, wiecie, że tutaj bezkarnie
Dotąd nikt statku nie spuści,
Każdego śmiałka jezioro zagarnie
Do nieprzebrnionych czeluści.

I ty zuchwały, i twoja gromada,
Wraz byście poszli głębinie,
Lecz że to kraj był twojego pradziada,
Że w tobie nasza krew płynie;

Choć godna kary jest ciekawość pusta,
Lecz żeście z Bogiem poczęli,
Bóg wam przez moje opowiada usta,
Dzieje tej cudnej topieli.

Na miejscach, które dziś piaskiem zaniósł,
Gdzie car i trzcina zarasta,
Po których teraz wasze biega wiosło,
Stał okrąg pięknego miasta.

Świtez i sławne orężem ramiona,
I w kraśne twarze bogata,
Niegdyś od książąt Tuhanów rządzona
Kwitnęła przez długie lata.

Nie ćmił widoku ten ostęp ponury,
Przez żyzne wskrós okolice
Widać stąd było nowogródzkie mury,
Litwy naówczas stolicę.

Raz niespodzianie obległ tam Mendoga
Potężnym wojskiem car z Rusi,
Na całą Litwę wielka padła trwoga,
Że Mendog poddać się musi.

Nim ściągnął wojsko z odległej granicy,
Do ojca mego napisze:
„Tuhanie! w tobie obrona stolicy,
Spiesz, zwołaj twe towarzysze.”

Skoro przeczytał Tuhan list książęcy,
I wydał rozkaz do wojny,

Staneł zaraz mężów pięć tysięcy,
A każdy konny i zbrojny.

Uderzą w trąby, rusza młodź, już w bramie
Błyska Tuhana proporzec,
Lecz Tuhan stanie i ręce załamie,
I znowu jedzie na dworzec.

I mówi do mnie: „Jaż własnych mieszkańców
Dla obcej zgubię odsieczy ?
Wszak wiesz, że Świtez innych nie ma szańców
Prócz naszych piersi i mieczy.

Jeśli rozdzielę szczupłe wojsko moje,
Krewnemu nie dam obrony;
A jeśli wszyscy pociągniem na boje,
Jak będą córki i żony ?.

„ Ojciec – odpowiem – lękasz się niewczesnie,
Idź, kędy sława cię woła,
Bóg nas obroni: dziś nad miastem we śnie,
Widziałam jego anioła.

Okrażył Świtez miecza błyskawicą
I nakrył złotymi piórami,
I rzekł mi: „Póki mężowie za granicą,
Ja bronie żony i córki „.

Usłuchał Tuhan i za wojskiem goni,
Lecz gdy noc spadła ponura,
Słychać gwar z dala, szczęk i tętent koni,
I zewsząd straszny wrzask: ura !

Zagrzmiały tarany, padły bram ostatki,
Zewsząd pocisków grad leci,
Biegnały na dworzec starce, nędzne matki,
Dziewice i drobne dzieci.

„ Gwałtu ! – wołają – zamykajcie bramę !
Tuż, tuż za nami Ruś wali,
Ach! zgińmy lepiej, zabijmy się same,
Śmierć nas od hańby ocali”.

Natychmiast wściekłość bierze miejsce strachu:
Miecz bogactwa na stosy,
Przynoszą żagwie i płomień do gmachu,
I krzyczą strasznymi głosami:

„ Przeklęty będzie, kto się nie dobije !”
Broniłam, lecz próżny opór,

Klęczą, na progach wyciągają szyje,
A drugie przynoszą topór.

Gotowa zbrodnia: czyli wezwać hordy
I podłe przyjąć kajdany,
Czy bezbożnymi wytepić się mordy;
„Panie ! – zawołam – nad pany !

Jeśli nie mozem ujść nieprzyjaciela,
O śmierć błagamy u ciebie,
Niechaj nas lepiej twój piorun wystrzela,
Lub żywych ziemia pogrzebie”.

Wtem jakaś białość nagle mię otoczy,
Dzień zda się spędzać noc ciemną,
Spuszczam ku ziemi przerażone oczy,
Już ziemi nie ma pode mną.

Takeśmy uszły zhańbienia i rzezi,
Widzisz to ziele dokoła,
To są małżonki i córki Świtezi,
Które Bóg przemienił w zioła.

Białawym kwieciami, jak białe motylki,
Unoszą się nad topielą,
List ich zielony jak jodłowe szpilki,
Kiedy je śniegi pobiela.

Za życia cnoty niewinnej obrazy,
Jej barwę mają po zgonie,
W ukryciu żyją i nie cierpią skazy,
Śmiertelne nie tkną ich dłonie.

Doświadczył tego car i ruska zgraja,
Gdy piękne ujrzawszy kwiecie,
Ten rwie i szyszak stalony umaja,
Ten wianki na skronie plecie;

Kto tylko ściągnął do głębini ramię,
Tak straszna jest kwiatów władza,
Że go natychmiast choroba wyłamie,
I śmierć gwałtowna ugadza.

Choć czas te dzieje wymazał z pamięci,
Pozostał sam odgłos kary,
Dotąd w swych baśniach prostota go święci,
I kwiaty nazywa cary”.

To mówiąc pani z wolna się oddala.
Topią się statki i sieci,

Szum słyhać w puszczy, poburzona fala
Z łoskotem na brzegi leci,

Jezioro do dna pękło na kształt rowu,
Lecz próżno za nią wzrok goni,
Wpadła i falą nakryła się znowu,
I więcej nie słyhać o niej.

Adam Mickiewicz *Świtez*

Test na rozumienie tekstu literackiego – wersja A

Przeczytaj uważnie utwór Adama Mickiewicza. Rozwiąż zadania, wybierając jedną odpowiedź. Wpisz właściwą literę do odpowiedniej rubryki na karcie odpowiedzi. Niczego nie pisz na pozostałych kartkach.

1. „Świtez” pod względem gatunkowym jest ...
 - A/ sielanką
 - B/ legendą
 - C/ balladą
 - D/ baśnią.
2. Cechą ballady romantycznej nie jest ...
 - A/ ironiczny stosunek narratora do bohaterów utworu
 - B/ przedstawianie niesamowitych zdarzeń
 - C/ synkretyzm rodzajowy
 - D/ ludowość.
3. Z jakiej tradycji wywodzi się „Świtez” ?
 - A/ sarmackiej
 - B/ rycerskiej
 - C/ ludowej
 - D/ obcej
4. W jaki sposób autor tworzy klimat ludowości ?
 - A/ poeta solidaryzuje się z ludowym pojęciem sprawiedliwości
 - B/ język utworu obfituje w prowincjonalizmy
 - C/ bohaterami są ludzie prości
 - D/ wszystkie odpowiedzi są prawdziwe
5. Jaki jest stosunek osoby opowiadającej do treści opowieści ?
 - A/ wierzy, że opowiadane zdarzenia są prawdziwe
 - B/ wyraża wątplenie w prawdziwość historii
 - C/ sugeruje, że historia jest zmyślona
 - D/ drwi z opowiadanej historii
6. Jaki nastrój panuje w utworze ?
 - A/ tajemniczości i euforii
 - B/ tajemniczości i grozy
 - C/ niesamowitości i radości
 - D/ żadna odpowiedź nie jest prawdziwa
7. Jakie znaczenie ma opowiedziana przez wodnicę historia ?
 - A/ pozwala poznać klucz do tajemnicy dziejów
 - B/ przekazuje fakty
 - C/ budzi sensację
 - D/ żadna odpowiedź nie jest dobra
8. Konflikt między honorem a więzami rodzinnymi wyrażają słowa ...
 - A/ *Tuhanie ! w tobie obrona stolicy,*

Spiesz, zwołaj twe towarzysze.

B/ *Jaż własnych mieszkańców*

Dla obcej zgubię odsiecz?

C/ *Jeśli rozdzielię szczupłe wojsko moje,*

Krewnemu nie dam obrony;

A jeśli wszyscy pociągniem na boje,

Jak będą córki i żony?

D/ *Ach! zgińmy lepiej, zabijmy się same,*

Śmierć nas od hańby ocali.

9. Jaką funkcję w tekście pełni wstępny opis krajobrazu ?
- A/ stanowi opis przyrody
 - B/ określa nastrój
 - C/ opisuje miejsce
 - D/ Żadna odpowiedź nie jest właściwa
10. Wodnica, opowiadająca historię o zatopieniu miasta. ...
- A/ zna historię z opowieści ludowych
 - B/ była świadkiem zdarzeń
 - C/ zna ją z opowieści ojca
 - D/ wymyśliła tę historię.
11. Kto obronił mieszkańców napadniętego miasta ?
- A/ rycerze
 - B/ anioł
 - C/ król
 - D/ Bóg
12. Kto opowiada historię zaczynającą się od słów:
Młodzieńcy, wiecie, że tutaj bezkarnie. ... ?
- A/ narrator
 - B/ rycerze
 - C/ król
 - D/ żadna odpowiedź nie jest właściwa
13. Które motywy zaczerpnięte zostały z wierzeń ludowych ?
- A/ zatopione miasto; mieszkańcy miasta zamienieni w kwiaty
 - B/ zatopione miasto, najazd rycerzy
 - C/ postać Tuhana; jezioro
 - D/ brak dobrej odpowiedzi
14. Wyłowiona z jeziora dziewczyna była. ...
- A/ żoną księcia
 - B/ córką Tuhana
 - C/ córką cara
 - D/ chłopką.
15. Kto chciał poznać tajemniczą historię jeziora ?
- A/ pan na Płużynach, potomek dziedziców Świtezi
 - B/ Pan na Płużynach, ojciec wodnicy
 - C/ Tuhan
 - D/ rycerze
16. Ze względu na interpretację świata przedstawionego i ludowość „Świtez” można umieścić wśród utworów. ...
- A/ *Świtezianka, III część Dziadów*
 - B/ *Lilie, Świtezianka*
 - C/ *Lilie, Kordian*

Adam Mickiewicz *Świtez*

Test na rozumienie tekstu literackiego – wersja B

Przeczytaj uważnie utwór Adama Mickiewicza. Rozwiąż zadania, wybierając jedną odpowiedź. Wpisz właściwą literę do odpowiedniej rubryki na karcie odpowiedzi. Niczego nie pisz na pozostałych kartkach.

1. Cechą ballady romantycznej jest ..
A/ ironiczny stosunek autora do postaci występujących w utworze
B/ występowanie porównań homeryckich
C/ nastrój tajemniczości i grozy
D/ nastrój euforii.
2. Pod względem gatunkowym „*Świtez*” jest ..
A/ bajką
B/ balladą
C/ epopeją
D/ legendą.
3. „*Świtez*” wywodzi się z tradycji ..
A/ sarmackiej
B/ rycerskiej
C/ chłopskiej
D/ ludowej.
4. W jaki sposób poeta tworzy klimat ludowości ?
A/ poeta solidaryzuje się z ludowym pojęciem sprawiedliwości
B/ język obfituje w słownictwo ludowe
C/ bohaterowie pochodzą z ludu
D/ wszystkie odpowiedzi są poprawne
5. Jaki nastrój panuje w utworze ?
A/ euforii i tajemniczości
B/ grozy i radości
C/ grozy i tajemniczości
D/ wszystkie odpowiedzi są błędne
6. Osoba opowiadająca. ..
A/ wątpi w prawdziwość opowiadanych zdarzeń
B/ wierzy, że historia jest prawdziwa
C/ twierdzi, że historia jest zmyślona
D/ żadna odpowiedź nie jest poprawna.
7. Słowa:
*Jeśli rozdzielę szczupłe wojsko moje,
Krewnemu nie dam obrony;
A jeśli wszyscy pociągniem na boje,
Jak będą córki i żony ?*
wyrażają.
A/ konflikt między więzami rodzinnymi a poczuciem honoru

- B/ uczucia patriotyczne
 - C/ zdecydowanie
 - D/ litość.
8. Czemu służy opowiedziana przez wyłowioną kobietę historia ?
- A/ pozwala odkryć klucz do tajemnicy przeszłości
 - B/ przekazuje informacje o prawdziwych zdarzeniach
 - C/ budzi sensację
 - D/ wszystkie odpowiedzi są dobre
9. Obrońcą miasta był. ..
- A/ anioł
 - B/ król
 - C/ car
 - D/ żadna odpowiedź nie jest prawdziwa.
10. Jaką funkcję pełni opis krajobrazu zawarty w początkowych zwrotkach tekstu ?
- A/ stanowi rodzaj komentarza do opowieści wodnicy
 - B/ stanowi opis przyrody
 - C/ określa nastrój
 - D/ opisuje miejsce
11. Wyłowiona kobieta, opowiadająca historię o zatopieniu miasta. ..
- A/ zna historię z legend ludowych
 - B/ zna ją z opowieści męża
 - C/ przeżyła te zdarzenia
 - D/ wymyśliła tę historię.
12. Kto chciał poznać tajemnicę jeziora ?
- A/ pan na Płużynach
 - B/ Tuhan
 - C/ rycerze
 - D/ car
13. Wyłowiona z jeziora wodnica była.
- A/ córką Tuhana
 - B/ siostrą księcia
 - C/ córką cara
 - D/ chłopką.
14. Które motywy zaczerpnięte zostały z wierzeń ludowych ?
- A/ mieszkańcy miasta zamienieni w kwiaty
 - B/ zatopione miasto
 - C/ natura wymierzająca karę
 - D/ wszystkie odpowiedzi są prawdziwe
15. Kto odkrywa tajemniczą historię jeziora ?
- A/ kobieta wyłowiona z jeziora
 - B/ narrator
 - C/ rycerze
 - D/ król
16. Ze względu na ludowość i interpretację świata przedstawionego „Świtez” można umieścić wśród utworów. ...
- A/ *Pan Tadeusz, Giaur*
 - B/ *Świtezianka, Kordian*
 - C/ *Rybka, Lilie*
 - D/ *Giaur, Rybka.*

KARTA ODPOWIEDZI

Wersja .

.....

Imię i nazwisko

.....

Klasa .

Nr zadania Nr w dzienniku	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Suma punktów	Ocena

KARTA ODPOWIEDZI

Wersja .

.....

Imię i nazwisko

.....

Klasa .

Nr zadania Nr w dzienniku	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Suma punktów	Ocena

KARTA ODPOWIEDZI

Wersja .

.....

Imię i nazwisko

.....

Klasa .

Nr zadania Nr w dzienniku	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Suma punktów	Ocena
